

Erindi til sveitarfélaga

19. júní 2024

Uppgjör við sveitarfélög vegna grindvískra grunnskólanemenda

Fyrir liggur skýrsla frá HLH ráðgjöf sem nefnist Aukinn kostnaður grunnskóla í kjölfar náttúruhamfara í Grindavík.

Í skýrslunni er samantekt um fjölda nemenda með lögheimili í Grindavík sem sækja grunnskóla sem reknir eru eða fjármagnaðir af öðrum sveitarfélögum. Við gerð skýrslunnar var kallað eftir upplýsingum frá fjórum sveitarfélögum um beinan og óbeinan kostnað vegna fjölgunar grunnskólanemenda og voru tekin viðtöl við forsvarsmenn þessara sveitarfélaga¹. Einnig koma fram í skýrslunni upplýsingar um heildarfjölda nemenda og hvar þeir voru skráðir í grunnskóla þegar skýrslan var unnin.

Þjónusta við grunnskólanemendur

Grindavíkurbær telur mikilvægt að halda því til haga að skýringin á fjölgun grunnskólanemenda í öðrum sveitarfélögum er sú að rýma þurfti Grindavíkurbæ 10. nóvember sl. Fyrir þann tíma stóð skólastarf Grunnskóla Grindavíkur í blóma með um 560 nemendur.

Alþingi samþykkti í nóvember lagabreytingu sem heimilar fólki sem þarf að rýma heimili sín vegna náttúruhamfara að skrá tímabundið aðsetur í öðru sveitarfélagi. Þeirri skráningu fylgir ekki skýr réttur til þjónustu í viðkomandi sveitarfélagi. Það er því þakkarvert að öll sveitarfélög hafa verið boðin og búin að leysa úr vanda grindvískra barna við þessar óvenjulegu og krefjandi aðstæður. Þau viðbrögð koma þó engan veginn á óvart enda mættu Vestmannaeyingar sama hlýhug og samstöðu þegar þeir þurftu að rýma bæinn árið 1973.

Frá rýmingu bæjarins reyndist Grindavíkurbæ ókleift að veita öllum nemendum lögbundna þjónustu þrátt fyrir að opna safnskóla í Reykjavík með á bilinu 250 til 300 nemendur skólaárið 2023-2024. Grindvískar fjölskyldur hafa búið dreift um landið og í mörgum tilvikum í bráðabirgðahúsnæði. Utanumhald um nemendur hefur því reynst mjög flókið. Skipulagður var skólaakstur í safnskóla en fjöldi nemenda var samt skráður í hverfissskóla í nágrenni þess heimilis þar sem nemendur voru skráðir með aðsetur.

Ríkið hefur sýnt mikinn vilja til að hlaupa undir bagga með Grindavíkurbæ með því að veita aðstoð og fjármagn til miðlægrar grunnskólaþjónustu.

Vert er einnig að halda því til haga að Reykjavíkurborg hefur verið bakhjarl safnskólanna með því að útvega húsnæði, búnað og aðstöðu fyrir nemendur og starfsfólk. Þessi aðstoð reyndist ómetanleg fyrir Grindavíkurbæ og íbúa Grindavíkur.

¹ Verklag var ákveðið í samræmi við verkkaupa, sem var Jöfnunarsjóður sveitarfélaga. Rætt var við stjórnendur hjá Reykjanesbæ, Reykjavíkurborg, Suðurnesjabæ og Sveitarfélaginu Vogum.

Viðbrögð Grindavíkurbæjar við skýrslunni

Grindavíkurbær er sammála niðurstöðu skýrslunnar um að viðmiðunarreglur Sambands íslenskra sveitarfélaga eru ekki sniðnar að náttúruhamförum. Þar sem viðmiðunarreglurnar eru valkvæðar hljóti það að vera samkomulagsatriði milli viðkomandi sveitarfélaga hvernig staðið er að uppgjöri þegar um er að ræða jafn mikinn fjölda nemenda og hér um ræðir. Hér má einnig hafa í huga að rekstrarkostnaður Grindavíkurbæjar vegna grunnskóla hefur ekki lækkað þar sem fjöldi starfsmanna grunnskóla var óbreyttur út skólaárið og bærinn hafði margvíslegan kostnað vegna reksturs safnskóla.

Vegna þeirrar miklu óvissu sem hefur verið og er ennþá um framvindu náttúruhamfara á Reykjanesi var ekki mögulegt að gera samninga fyrirfram við einstök sveitarfélög um móttöku grunnskólanemenda með lögheimili í Grindavík. Grindavíkurbær hefur lýst eindregnum vilja til þess að ná samkomulagi og ljúka uppgjöri við önnur sveitarfélög á þeim forsendum sem lýst er í skýrslunni. Er þá horft til þess að finna þurfi viðmið sem er ásættanlegt bæði fyrir Grindavíkurbæ og viðkomandi sveitarfélög. Af hálfu Grindavíkurbæjar þykir eðlilegt að ákveðin þóknun komi fyrir það aukna álag sem hlýst af því að taka við miklum fjölda nýrra nemenda á miðju skólaári.

Tillaga að uppgjörsaðferð

Í kjölfar skýrslunnar hefur Grindavíkurbær átt viðræður við nágrannasveitarfélögin á Suðurnesjum, sem hvað mest hefur mætt á í þessu krefjandi verkefni, auk Reykjavíkurborgar. Niðurstaða þeirra viðræðna liggur nú fyrir og hafa öll fjögur sveitarfélögin sæst á eftirfarandi forsendur, með hliðsjón af skýrslu HLH ráðgjafar:

1. Greitt verði fyrir alla grunnskólanemendur í viðkomandi skóla ef um er að ræða fleiri en 6 nemendur á vorönn.
2. Ef nemendur eru 6 eða færri í hverjum grunnskóla verði ekki um greiðslur að ræða nema um sé að ræða íþyngjandi kostnað vegna sérþarfa nemanda. Í einhverjum tilvikum mun þetta leiða til þess að móttökusveitarfélagi verði ekki boðin greiðsla þótt heildarfjöldi nemenda í sveitarfélagi verði umfram 6.
3. Greiðsla fyrir hvern mánuð sem nemandi er skráður í viðkomandi skóla verði tiltekið hlutfall af viðmiðunargjaldskrá sambandsins.
 - a. Miðað verði við 30% af viðmiðunargjaldskrá (sjá töflu á bls. 13 í skýrslu HLH ráðgjafar).
 - b. Viðmiðunargjald verði því sem dæmi 30% af 182.886 kr. fyrir hvern mánuð sem nemandi er í grunnskóla með nemendafjölda á bilinu 401-500 þegar fjöldi nemenda er umfram sex. Viðmiðunargjald sem Grindavíkurbær greiðir verður því 54.866 kr. fyrir hvern mánuð í skóla af þessari stærð.
4. Ef um er að ræða bókfærðan íþyngjandi kostnað vegna sérþarfa einstakra nemenda er óskað eftir því að gerður verði reikningur sem nemi þeim kostnaði.

Af hálfu Grindavíkurbæjar er gengið út frá því að framangreindar forsendur teljist fullnægjandi til að bæta hlutaðeigandi sveitarfélögum það álag sem umtalsverð fjölgun nemenda frá Grindavík hefur valdið og að ekki verði um frekari kröfur að ræða, nema í tilviki 4. liðar.

GRINDAVÍKURBÆR

Fyrirkomulag á næsta skólaári

Í samskiptum við sveitarfélög hefur nokkuð verið rætt um forsendur fyrir skólaárið 2024-2025. Fyrir liggur að Grindavíkurbær mun ekki starfrækja grunnskóla með hefðbundnum hætti á því skólaári. Óvissa er þó enn mikil um framhald náttúruhamfara og framtíðar búsetu Grindvíkinga en kaup Þórkötlu á íbúðarhúsnæði hefur þó auðveldað mörgum Grindvíkingum að taka ákvörðun um búsetu á næsta skólaári.

Grindavíkurbær væntir þess að tilkynningum um flutning lögheimilis muni fjölga á næstu vikum og mánuðum og að meginreglan verði sú að fjölskyldur grunnskólabarna muni skrá lögheimili í því sveitarfélagi þar sem fjölskyldan býr. Grindavíkurbær mun að sjálfsögðu fjalla um erindi sem sveitarfélaginu kunna að berast um skólagöngu nemenda sem eru skráðir með lögheimili í Grindavík og aðstoða eftir megni við að tryggja þeim skólavist.

Komi til þess að Grindavíkurbær samþykki skólavist í öðru sveitarfélagi á næsta skólári verður farið með uppgjör vegna þess á grundvelli viðmiðunargjaldskrár eða eftir atvikum sérstökum samningi þar um sem liggur frammi fyrir upphaf næsta skólaár.

Uppgjör við sveitarfélögin

Að því gefnu að sveitarfélög séu samþykk þeirri uppgjörsaðferð sem að framan er lýst er þess vinsamlega óskað að sveitarfélög sendi reikning til Grindavíkurbæjar með upplýsingum um nöfn og kennitölur nemenda, lengd skólavistar í grunnskóla sveitarfélagsins. Ef sveitarfélag telur þörf á að gera reikning vegna kostnaðar sem stafar af sérþörfum viðkomandi eins eða fleiri nemenda er óskað eftir nánari skýringum um umfang þess kostnaðar.

Þess er vinsamlega farið á leit að reikningar berist fyrir 1. júlí n.k. Mælt er til þess að reikningar verði rafrænir en að afrit þeirra verði sent til Jóns Þórissonar fjármálastjóra Grindavíkurbæjar á netfangið jh@grindavik.is. Ef sveitarfélag þarf lengri tíma til að senda reikning er vinsamlega óskað tilkynningar um að reikningur verði sendur um leið og unnt er.

19. júní 2024

F.h. Grindavíkurbæjar

Fannar Jónasson bæjarstjóri